

KOVÁCS LAJOS VERSEI ELÉ

Kovács Lajos író, költő, kritikus, szerkesztő, tanár és helytörténész 1949. november 3-án született Piliscsabán, 2017. október 9-én hunyt el Dorogon.

Irodalmi munkásságát az 1970-es években versekkel és elbeszélésekkel kezdte. Verseit a Komárom-Esztergom megyei *Dolgozók Lapjában* publikálta, majd bemutatták és közölték országos folyóiratok, többek között az *Életünk*, a *Jelenkor*, a *Napjaink*, az *Új Forrás*. Költészetét a korszak meghatározó élő és klasszikus szerzői, József Attila, Juhász Ferenc, Nagy László természeti és gondolati képi világa ihlette, valamint két költőbarát, Baka István és Vaderna József versírásával folyamatosan párbeszédet folytatott. Elbeszélései az *Életünkben*, a *Mozgó Világban*, az *Új Forrásban* jelentek meg. Korszakjellemező kisprózájának két fontos erőssége a szociális érzékenység és a nyelvi játékosság. A kilencvenes évek elején a regény műfajához fordult, családja felvidéki származásának és a maga eszmélkedésének történetét tervezte megírni. Az évtizedeken át hordott családregegyéből egy fejezet jelent meg (*Megteremtjük a nagyapám-képet*) a *Hófűvás szagát* (1993) című antológiában. A tatabányai *Új Forrás* szerzőjeként, majd szerkesztőjeként évtizedeken át közölte a lapban esszéit, műbírálatait, riportjait a magyar irodalom őt érdeklő megjelenéseiről, szűkebb és tágabb életvilága, Dorog és vidéke kulturális és társadalmi történéseiről. Publikált az *Art Limesben*, a *Forrásban*, a *Honismeretben*, az *Irodalmi Szemlében*, a *Művészeti Műhelyben* és az *Új Könyvpiacban*.

Országos hírnevet gyermekirodalmárként szerzett. Ifjúsági és mese-regényei a Móra Kiadó és az *Új Forrás* Könyvek gondozásában jelentek meg (*Nyolcadikba járni áprilisi tréfa*, 1981; *Megmarad a meseház*, 1984; *Ez mind az én kutyabajom*, 1987; *Anyák napján szeretettel apának*, 1990; *Rádásnap a szupersztárok cirkuszában*, 1994; *Fülbemászó mesék*, 1998). Szerkesztője és állandó szerzője volt a Szegeden megjelenő *Kincskereső* gyermekirodalmi folyóiratnak.

Dorog városi művészetbarát mecenatúrája és iskolateremtő, pedagógiai munkássága felbecsülhetetlen értékű. Helytörténeti sorozatában,

a *Dorogi Füzetek*ben társszerzőivel feldolgozta Dorog és közvetlen környéke teljes kultúrtörténetét.

Irodalmi hagyatékában, számítógépének fájljaiban és kéziratai között készre szerkesztett mesekönyvek, ifjúsági regények, színdarabok, verseskönyvek rejtőznek. Az itt közölt versek 1995 és 1996 között íródtak. Baka és Vaderna, a két költőbarát egyazon évben (1995) bekövetkezett halála inspirálta e versek megírását. A versek kézzel írott füzetben találhatóak – a füzet a *Kéziratos új versek, 1995–96* címet viseli –, onnan kerültek elektronikus beírásra és szerkesztésre. A füzet felnőtt és gyerekeversciklusokat egyaránt tartalmaz.

Kovács Lajos idén lenne 70 éves.

(Bombitz Attila)

Kovács Lajos

MIKOR LÓTHÉK NYUGATRA MENTEK

A szomszéd tegnap költözött
(csöndes üldözött)

Este még átszólt az erkélyen,
s a hosszú őszi estében
fecsegtünk erről-arról,
a közös vékony falról,
hogy hová tűntek a dalok,
s szóba került több halott.
Asszonya csak elnézett,
csorgatva teánkba a mézet,
de füle kívánt valami szót;
később tovább csomagolt.

Furcsa volt: amerre mentek,
megőszültek a kertek,
hátuk mögött lopakodva
pernyével telt meg a fák odva.

Most nézem az ablakon át,
ahogy elroppan minden ág,
és vörösen rohan felénk
a feldühített keleti ég...

JÓNÁS ESZMÉLKEDIK

A tengert választanám
a sekély korallokat
üledékesen kavarogna
szívem körül a csend
Uram
nagy vizet teremtettél
eltitkolsz mégis
belőle
odalöksz homokviharoknak
kémény kormos levegőjének
azt várod tőlem
legyen utcám házam
szót értsek magam körül
a fölhangolt zűrzavarral
tanítasz belehallgatni
hozzáöltözni rábámulni
nem kívánom
s te éhessé teszel
ha ettem szomjam is
ellenem uszítod
megront ez a főszerep
a happy and elbutít
hisz végül meghagysz
rossz hitemben is
csak találjak neked
(magamnak?)
egy másik igazat

SZENTESTE

(gyűjtőtábor)

Belül van hideg lapulunk
övünkbe sompolyog a kés
fogat lazít inas falatunk
fogat csikorgat az emésztés

Átigazgatják óráinkat
ténferegnek a karavánok
elhagyjuk *otthon*ainkat
hazamenni parancsoltatott

Téli az új időszámításunk
kapkodó fehér lélegzetet veszünk
párásan oda is csapódunk
csordulva mállik el tekintetünk

nem látunk ki az istállóból
minket sok kopogtató keres
lehet hogy Napkelet hódol
vagy ránk talált Heródes

VÍZKERESZT

Már angyal sincs
csak tüzes kardja
nincs szózat sem
csak szegény pásztor
József ács is csak
szalmát morzsol
s míg etet elzsibbad
Mária karja

Együgyű arcú
látogatók jönnek
szánnak szülőt az
ünnepet sem értik
a szállásdíjat
előre kérik
s felszámolják lehe-
letét az ökörnek

Majd rejtegetni kell
az aranyat
nem füstölhet tömjén
titkolják a mirhát
és éjjel el kell
hordani az irhát
s telekürtölik vele
a kormánylapokat

AIR

Virágvasárnap van
Mária szívében
Jeruzsálem trombitái
borzongatják bőrét
fiatal pórusait nem
tömték el a szennyek
ráncait elsimítják
köröző angyalszárnyak

Nézd anya a fiút
ahogy *haza*érkezik
ahogyan *meg*érkezik
ahogy megértik végre
labirintvájatú füllel
ahogy térdükben

meginog büszkeségük
ahogy kivetik szívükből
az örök csodavárást

Nézi Mária észrevétlen
eltolakszik közeléből
másokra hagyja a kiáltást
másoknak kell itt
kezet emelni
sok itt a levert tekintet
övék legyen a közelség
a megérintő beavatás

Távrolról szépül a teste
fiatal sudár lány megint
erővé egyesül benne
az izmok ifjúsága
s a hosszú meddő
távollétek türelme
érzi János is mögötte áll
a menet már elsodródott
eltömődött a város közepe

Ő a hegy felé kerül
köröző szelek? szárnyak?
fehérítik fiatal bőrét
Madonna-szép; bámulják
a megcsitult utcagyerekek
úgy emlékszik rá folyton
a szerelmes festő is

NAGYPÉNTEK

A kísérleti laboratóriumban
kész az ütésálló műkereszt

a reklámstúdióban elektromos
szlogencsapdát rendeltünk

a legjobb rendezők keverik a
legszebb tenyeret az izzó vérrel

Pilátust százezer önként
jelentkező közül választjuk ki

egy ország gyülekezik a Parlament elé
Barrabást szinkronizáló szájjal

Krisztusnak sem lesz arca

Infantíliák

Az ürgedal,
szemben a hattyúdallal,
az élettelenység búcsúszimfóniája.
Föld alatti zene, sátáni mánia,
halált sirató litánia.
Halhatatlan s egyszeri.
Ennyiben hattyúszerű.

*

A gépesített háztartás
megrontja a
háztűznézés szertartását.
Emberi tévedések

szinte kizárva:
minden megfő, illatos,
jól vasalt, tiszta,
élvezhető, tehát unalmas.
Nem is házasodik a világ.

*

Istennek még nem,
de idősödő szolgájának
elege van a bűnökből.
Teljesíthetetlen penitenciái
csak szaporítják a szabad időt,
ezáltal növekszik a
bűnesetek száma.
A rendőrkapitány látogatása
sem hozott eredményt.
Most jogi úton próbálják
a gyóntatót
hivatása magaslatára
készíteni.
A morál helyén
csetlik-botlik a jogállam.

*

A Nap ellentéte az eső –
mondotta volt a filozófus-
jelölt.
Előbb nyelvészetből,
később a földrajztudományból is
nehézségei támadtak.
Rossz meteorológus
lett belőle.

*

A nagyapák szőlőtermésreménye,
a nagyanyák unoka utáni vágya,

az apák bajnoki álma,
az anyák szennyeskosarának
ürítettségi szintje
kielégítetlen maradt.
Megint egy átlagos esztendő.

*

Volt jég, fagy, felhőszakadás,
tűrhetően nagy károkkal.
Ma este is van miről
hallgatni.
Még egy sört
a hűtőszekrényből!

*

A fater szerel.
Nem szerelő.
Becsípi, elgörbíti, nem
találja, összekeveri, ki-
felejt, földhöz vágja.
Viszont nem kerül annyiba.
Nem annyiba kerül.

*

Az átigazolások előtt
fél évvel
gazdámat szolgálom
teljes hévvel.
Ő pénzzel nem tartozik,
én hűséggel tartozom.

*

A vécelehúzó sorsában
láttam meg sorsomat:
egyszer minden megszakad.

*

A professzor is ember
volt.
S most vedd át
a diplomát!

*

Cigánykereket hányt
mikor a kereket föltalálta.
Változat egy témára.

*

Kutyák, riasztóberendezések,
őrző-védő társaságok,
rendőrök, polgárőrök
és
tolvajok csatája az élet.
A minden áll
szemben
a semmivel.
Egyenlőtlen küzdelem:
csak veszíteni lehet.

*

Egy barokk képkeret
előtt nyilatkozom.
A keretben tükör.
A tükörben is
én nyilatkozom.
A tükörben nyilatkozat.
Abban is
én tükröződöm.

*

Római útra
utazásra gondoltam
mikor lottót vásároltam
neked
nyerni
elrettentően gyönyörű
matematika-mágiát
űztem
névsorba majd
értékrendbe igazgatott
költekezési modellt
terveltem ki
de valaki
valami
folyton kimaradt
ezért zsugorodni kezdtek
a szaporodó adománytöredékek
és fölerősödtek ellenokok
és a visszaradírozott
sorok végén
egyre ismétlődtek a
kérdések neki?
minek?

Míg nagy napra ébredtünk.
Nem nyert.

*

Nem

hallgatnak el a hangok
nem hallgatnak rám
kizengik amit hallok
ha elfojtom köhögtetnek
mellemre könyökölnek
álomban is hallgatom
jönnek-mennek ki és be

az elsötétített szemekbe
súlyuktól elfáradok
vernek mint egy ablakot
égetőn telelehelem
számra tapasztott tenyerem

és megint ajtókat vernek
hogy fél bennem a gyermek
mikor nem szabad tudni
hogy nem lehet elaludni
csak elnyúlni kimérten
a nyitott ollóval szemben

sosem hallgatnak a hangok
ők a kutyaorrban a szagok
keselyűszemekben a fények
ők a pazarlásra hangolt gének

ők a csönd az összegyűlt nyálban
mikor egy elítélt fa alá álltam
a dühödt szép nyári viharban
mikor még ártatlan voltam

s ülök azóta is az ég alatt
mint hétköznapi falat
amit az Úr talán lenyel
akivel talán megfelel